

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**
спеціальності **071 «Облік і оподаткування»**
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Протокол №12 від 25 травня 2022 р.

Чернігів – 2022

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / Укл.: Т.В. Клименко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 34 с.

Укладач: **Клименко Тетяна Вікторівна,**
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

Відповідальний за випуск: **Юрченко Марина Євгеніївна,**
кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент: **Сидоренко Олександр Олексійович,**
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту НУ «Чернігівська політехніка»

ВСТУП

Вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правове забезпечення обліку і оподаткування» дозволить здобувачам вищої освіти знати основні поняття та ключові положення нормативно-правових актів у сфері обліку, оподаткування, митної справи, здобути вміння використовувати теоретичні і практичні знання для опанування інших навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, а також у практичній діяльності.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Нормативно-правове забезпечення обліку і оподаткування» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти знань щодо сутності та змісту положень основних нормативно-правових актів, що регулюють організацію та ведення обліку і оподаткування в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни є загальноекономічна та професійна підготовка здобувачів вищої освіти, набуття ними теоретичних і практичних навичок щодо: правового забезпечення облікового процесу та оподаткування в Україні; самостійного застосовування положень законодавства в сфері обліку і оподаткування; аналізу змісту діючих нормативно-правових актів; виявлення недоліків у чинному законодавстві, що регулює питання обліку і оподаткування; знання основних міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Вивчення дисципліни «Нормативно-правове забезпечення обліку і оподаткування» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

знати: ключові нормативно-правові акти, що регулюють порядок організації та ведення бухгалтерського обліку і оподаткування в Україні; основні терміни в сфері обліку та оподаткування; принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, оподаткування в Україні, а також розуміти їх сутність; загальні методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про активи, зобов'язання, доходи і витрати підприємств; порядок розкриття у фінансовій звітності інформації про активи, зобов'язання, доходи і витрати; загальний порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань; вимоги та порядок складання фінансової звітності; нормативне забезпечення оподаткування та митного регулювання в Україні, основні елементи податку та збору, права та обов'язки суб'єктів правових взаємовідносин;

вміти: тлумачити основні положення нормативно-правових актів щодо обліку та оподаткування; використовувати понятійно-категоріальний апарат у сфері обліку й оподаткування; самостійно працювати з нормативно-правовими актами в сфері обліку та оподаткування; використовувати методичні підходи до формування в бухгалтерському обліку та розкриття у фінансовій звітності інформації про активи, зобов'язання, доходи і витрати підприємств; застосовувати чинне законодавство в процесі практичної фахової діяльності.

ТЕМА 1. ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЇ, ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Питання для обговорення:

- 1.1. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні.
- 1.2. Методологічні засади бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
- 1.3. Нормативне регулювання порядку ведення рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Дайте визначення поняттю «бухгалтерський облік».
2. Назвіть особливості внутрішньогосподарського (управлінського) обліку?
3. У чому полягає мета бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності?
4. Охарактеризуйте принципи, на яких ґрунтуються ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
5. У яких формах дозволяється ведення бухгалтерського обліку на підприємстві?
6. Які елементи облікового процесу підприємство може визначати самостійно?
7. У чому полягають функції головного бухгалтера згідно норм чинного законодавства?
8. Дайте визначення поняттю «план рахунків бухгалтерського обліку» згідно чинного законодавства.
9. Яка мета використання субрахунків підприємствами?
10. Які класи рахунків виділяються у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій?
11. Для чого призначені позабалансові рахунки?

Тематика доповідей:

1. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.
2. Система Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та особливості їх впровадження в Україні.
3. Система Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.
4. Особливості змісту Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі.

Теоретичні завдання:

Завдання 1.1. У таблиці 1.1 наведені принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності і певні твердження, що їх характеризують. Необхідно співставити ці принципи та твердження.

Таблиця 1.1 – Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності

<i>Принципи</i>		<i>Твердження</i>	
1	автономність	А	інформація, яка може вплинути на прийняття рішення, має бути наведена у звітності
2	безперервність	Б	такий підхід застерігає від абсолютизації юридичного тлумачення подій та операцій, які відображуються в бухгалтерському обліку, оскільки сутність операцій та інших подій не завжди адекватна тому, що впливає з їх юридичної (або встановленої) форми.

<i>Принципи</i>		<i>Твердження</i>	
3	нарахування	<i>В</i>	передбачає, що підприємство буде функціонувати протягом невизначеного проміжку часу
4	повне висвітлення	<i>Г</i>	не дозволяє підприємству змінювати метод нарахування амортизації без суттєвих на те причин
5	послідовність	<i>Д</i>	вимагає перерахування операцій, здійснених в іноземній валюті, в національну валюту
6	превалювання сутності над формою	<i>Е</i>	доходи визнаються лише у випадку їх відповідності зазначеному принципу
7	єдиний грошовий вимірник	<i>Ж</i>	усі господарські операції повинні бути ототоженні з відповідним підприємством

Завдання 1.2. *Визначити, який принцип ведення обліку та формування фінансової звітності (згідно НП(с)БО 1) застосований для таких господарських операцій:*

- 1) протягом трьох останніх років підприємство нараховує амортизацію основних засобів прямолінійним методом;
- 2) до фінансової звітності додається пояснювальна записка, в якій йдеться про можливе виникнення судового зобов'язання;
- 3) бухгалтер протягом звітного періоду обліковує товарно-матеріальні цінності, які надійшли від вітчизняних і іноземних постачальників, у гривні;
- 4) бухгалтер підприємства склав фінансову звітність за перший квартал звітного періоду;
- 5) підприємство придбало обладнання, бухгалтерія взяла його на облік за вартістю придбання;
- 6) підприємство відвантажило продукцію покупцям, які кошти ще не перерахували, і відобразило цю операцію в обліку;
- 7) підприємство придбало товарно-матеріальні цінності. Продавець привіз їх без супровідних документів, тому був складений «Акт про приймання матеріалів»;
- 8) власник підприємства придбав автомобіль для власного використання. Ця операція не відображена на рахунках обліку його підприємства;
- 9) боржник підприємства визнаний банкрутом, тому бухгалтер списує цю заборгованість, адже у попередніх періодах на її суму був нарахований резерв сумнівних боргів;
- 10) підприємство передало автомобіль у фінансову оренду.

Завдання 1.3. *Виконати групування користувачів облікової інформації щодо відношення до підприємства та за фінансовим інтересом.*

Таблиця 1.2 – Групування користувачів облікової інформації

	<i>Внутрішні</i>	<i>Зовнішні</i>		
		користувачі, які мають прями́й фінансовий інтерес	користувачі, які не мають прямого фінансового інтересу	користувачі без фінансового інтересу
ділові партнери				
аудиторська фірма				
банки				
менеджери				
покупці й замовники				
пенсійний фонд				
фінансові аналітики				
власники				
інвестори				
постачальники				

	Внутрішні	Зовнішні		
		користувачі, які мають прямий фінансовий інтерес	користувачі, які не мають прямого фінансового інтересу	користувачі без фінансового інтересу
керівники підрозділів				
податкові органи				
органи державної статистики				
профспілки				
небанківські фінансові установи				
Фонд соціального страхування				

Тестові завдання:

1. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», бухгалтерський облік – це:

- А) система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством;
- Б) процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень;
- В) сукупність методів, принципів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

2. Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності – це:

- А) національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку;
- Б) первинний документ;
- В) фінансова звітність;
- Г) облікова політика.

3. Підприємство може самостійно:

- А) розробляти систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій;
- Б) визначати облікову політику підприємства;
- В) обирати форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них;
- Г) затверджувати правила документообороту;
- Д) усі відповіді правильні.

4. Бухгалтерський облік застосовують:

- А) виробничі та комерційні підприємства;
- Б) банківські установи;
- В) державні підприємства;
- Г) правильні відповіді тільки А та Б;
- Д) усі підприємства та організації.

5. Документ, який містить відомості про господарську операцію, - це:

- А) баланс;
- Б) звіт про фінансові результати;

В) первинний документ;

Г) звіт про управління.

6. За організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну на підприємстві відповідає:

А) головний бухгалтер;

Б) власник або уповноважена ним особа;

В) внутрішній аудитор;

Г) усі відповіді правильні.

7. Національні Положення (стандарту) бухгалтерського обліку затверджуються:

А) Міністерством фінансів України;

Б) Урядом України;

В) Державною службою статистики України;

Г) Президентом України.

ТЕМА 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ І НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Питання для обговорення:

2.1. Нормативно-правове забезпечення обліку основних засобів.

2.2. Нормативно-правове забезпечення обліку нематеріальних активів.

2.3. Нормативно-правове забезпечення обліку запасів.

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Дайте визначення основним засобам згідно НП(с)БО 7.

2. Що є об'єктом основних засобів?

3. Визначте підстави визнання об'єкта основних засобів активом.

4. Які групи основних засобів виділяють для цілей бухгалтерського обліку?

5. Охарактеризуйте види вартості основних засобів.

6. Як впливають на первісну вартість основних засобів витрати, пов'язані з їх поліпшенням, та як ці витрати обліковуються?

7. Охарактеризуйте особливості визнання первісної вартості основних засобів при різних способах їх отримання підприємством.

8. Як розраховується індекс переоцінки основних засобів та коли він використовується?

9. До складу яких статей фінансової звітності включаються суми дооцінки та уцінки основних засобів?

10. Що таке «амортизація необоротних активів» та «знос основних засобів», що є об'єктом амортизації?

11. Дайте визначення поняттю «строк корисного використання (експлуатації)», які критерії необхідно врахувати при його визначенні?

12. Наведіть методи нарахування амортизації основних засобів.

13. Які методи амортизації можна застосувати для малоцінних необоротних матеріальних активів?

14. Дайте визначення зменшенню корисності основних засобів.
15. Визначте сутність нематеріального активу та його види для цілей бухгалтерського обліку.
16. Які особливості визнання первісної вартості нематеріальних активів, що отримані різними способами?
17. Як впливає переоцінка нематеріальних активів на його первісну вартість?
18. Які особливості нарахування амортизації нематеріальних активів?
19. Як визначає НП(с)БО 9 сутність категорії «запаси» та які виділяють їх види для цілей бухгалтерського обліку?
20. Охарактеризуйте порядок визнання первісної вартості запасів залежно від способу їх отримання.
21. Наведіть методику визначення суми транспортно-заготівельних витрат.
22. Визначте методи вибуття запасів.

Тематика доповідей:

1. Особливості застосування Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби».
2. Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів.
3. Особливості застосування Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 2 «Запаси».

Практичні завдання:

Завдання 2.1. Підприємство – платник ПДВ придбало верстат вартістю 36 000 грн (з ПДВ). Сторонній автоперевізник надав послуги з транспортування придбаного верстата на підприємство вартістю 1200 грн (з ПДВ).

Від монтажної організації отримано роботи з установки, монтажу і налагодження верстата на суму 7200 грн (з ПДВ).

Окрім того, підприємство понесло власні витрати з установки і монтажу: заробітна плата з нарахуваннями ЄСВ працівникам – 1500 грн, вартість використаних при установці матеріалів – 4000 грн.

Визначити первісну вартість верстата.

Завдання 2.2. Підприємство – платник ПДВ власними силами поліпшило вантажівку. Придбано додаткове обладнання вартістю 60000 грн (з ПДВ) та встановлено на вантажівку. Витрачено інші матеріали вартістю 7000 грн.

Собівартість роботи з поліпшення вантажівки становить 2000 грн, зарплата з нарахуваннями ЄСВ працівникам, зайнятих на поліпшенні об'єкта, – 5000 грн.

Визначити розмір зміни первісної вартості вантажівки в результаті модернізації.

Завдання 2.3. Підприємство дооцінює об'єкт основних засобів, який раніше вже дооцінювався (втрати від зменшення корисності не відображалися). Його первісна дооцінена вартість становить 166 667 грн, знос – 80 000 грн. Справедлива вартість становить 100 000 грн. Визначити суму зміни первісної вартості та зносу у зв'язку з переоцінкою основного засобу.

Завдання 2.4. Підприємство уцінює об'єкт основних засобів (який раніше не переоцінювався, втрати від зменшення корисності не відображалися). Його первісна вартість становить 100 000 грн, знос – 60 000 грн. Справедлива вартість становить 25 000 грн. Визначити суму зміни первісної вартості та зносу у зв'язку з переоцінкою основного засобу.

Завдання 2.5. Первісна вартість основного засобу – 290 тис. грн, ліквідаційна вартість – 20 тис. грн, строк його корисного використання – 5 років.

Визначити щорічні суми амортизаційних відрахувань із застосуванням таких методів амортизації: прямолінійний метод, метод зменшення залишкової вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний метод.

Таблиця 2.1 – Розрахунок річної суми амортизації методом зменшення залишкової вартості

Рік корисного використання	Річна сума амортизації, грн	Накопичена сума амортизації, грн	Залишкова вартість на кінець року, грн
1			
2			
3			
4			
5			

Таблиця 2.2 – Розрахунок річної суми амортизації методом прискореного зменшення залишкової вартості

Рік корисного використання	Річна сума амортизації, грн	Накопичена сума амортизації, грн	Залишкова вартість на кінець року, грн
1			
2			
3			
4			
5			

* в останньому році корисного використання об'єкта сума амортизації дорівнює залишковій вартості об'єкта за вирахуванням його ліквідаційної вартості

Таблиця 2.3 – Розрахунок річної суми амортизації кумулятивним методом

Рік корисного використання	Кумулятивний коефіцієнт	Річна сума амортизації, грн	Накопичена сума амортизації, грн	Залишкова вартість на кінець року, грн
1				
2				
3				
4				
5				

Завдання 2.6. Первісна вартість основного засобу – 290 тис. грн, ліквідаційна вартість – 20 тис. грн, строк його корисного використання – 5 років.

Планується виготовити із використання об'єкта основних засобів 30000 одиниць продукції, зокрема протягом першого місяця експлуатації – 450 одиниць, другого – 500 одиниць, третього – 400 одиниць.

Визначити суму щомісячної амортизації основних засобів за визначений період, розраховану за виробничим методом.

Таблиця 2.4 – Розрахунок річної суми амортизації виробничим методом

Місяць корисного використання	Обсяг продукції, од.	Місячна сума амортизації, грн	Накопичена сума амортизації, грн	Залишкова вартість на кінець місяця, грн
1				
2				
3				

Завдання 2.7. Підприємство придбало основні засоби за 125 000 грн у квітні поточного року, а ввело їх в експлуатацію в червні цього ж року. Строк корисного використання основних засобів – 5 років, а ліквідаційна вартість дорівнює 20 000 грн.

Визначити суму амортизації основних засобів за поточний рік, розраховану за кумулятивним методом.

Завдання 2.8. Підприємство придбало 500 кг сировини А на суму 58 800 грн (з ПДВ) та 700 кг товару Б на суму 132 000 грн (з ПДВ).

Вартість послуг транспортної організації з доставки товару становить 2 520 грн (з ПДВ).

Визначити первісну вартість одиниці кожного виду придбаних товарів з урахуванням ТЗВ.

Завдання 2.9. Підприємство мало на початок звітнього місяця залишок матеріалів у сумі 67 500 грн. Сума ТЗВ, що припадає на цей залишок, склала 3 075 грн.

Протягом звітнього місяця підприємством придбано матеріали вартістю 225 000 грн (з ПДВ). Вартість доставки матеріалів – 8 550 грн (з ПДВ).

У цьому ж місяці матеріали були:

- відпущені основному виробництву на суму 180 000 грн;
- передані для адміністративних цілей на суму 5250 грн;
- реалізовані на сторону на суму 22 500 грн.

Усього вибуло матеріалів обліковою вартістю 207750 грн.

Визначити вартість запасів і залишок ТЗВ станом на кінець звітнього місяця.

Таблиця 2.5 – Розрахунок залишку запасів та ТЗВ

Показник	Вартість матеріалів, грн	Сума ТЗВ, грн	Разом, грн
1	2	3	4=2+3
1. Залишок матеріалів на початок місяця			
2. Надійшли матеріали за місяць			
3. Разом (ряд. 1 + ряд. 2)			
4. Середній % ТЗВ			
5. Вибули матеріали за місяць			
5.1) для основного виробництва			
5.2) для адміністративних цілей			
5.3) у результаті реалізації			
6. Залишок матеріалів на кінець місяця (ряд. 3 – ряд. 5)			

Завдання 2.10. Використовуючи вихідні дані, наведені в табл. 2.6-2.9, визначити вартість залишків запасів на кінець кожного звітнього періоду.

Таблиця 2.6 – Розрахунок за методом ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів

Вид запасів	Залишок на початок місяця			Надходження			Вибуття			Залишок на кінець місяця				
	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	N, од.	Цод, грн	сума, грн
Запаси А				12.01	10	30	300							
Усього за січень					10	-	300							
Запаси А														
Запаси Б				04.02	15	33	495							
Усього за лютий		-			15	-	495							
Запаси А								10.03	9					
Запаси Б														
Усього за березень		-							9					
Запаси А														
Запаси Б														
Запаси В				16.04	20	39	780							
Усього за квітень		-			20	-	780							
Запаси А														
Запаси Б								10.05	15					
Запаси В								10.05	15					
Усього за травень		-							30					
Запаси А														
Запаси В								21.06	5					
Запаси Г				10.06	45	35	1575	23.06	34					
Усього за червень		-			45	-	1575		39					

Таблиця 2.7 – Розрахунок за методом середньозваженої собівартості (за звітний період)

Вид запасів	Залишок на початок місяця			Надходження			Вибуття			Залишок на кінець місяця				
	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	N, од.	Цод, грн	сума, грн
Запаси Д				12.01	10	30	300							
Усього за січень					10	30	300							
Запаси Д				04.02	15	33	495							
Запаси Д				21.02	10	32	320							
Усього за лютий					25	-	815							
Запаси Д								10.03	9					
Усього за березень					-	-	-		9					
Запаси Д								05.04	20					
Запаси Д				16.04	20	39	780							
Запаси Д								16.04	10					
Запаси Д				24.04	45	35	1575							
Запаси Д								30.04	15					
Усього за квітень					65	-	2355		45					

Таблиця 2.8 – Розрахунок за методом середньозваженої собівартості (на дату операції)

Вид запасів	Залишок на початок місяця			Надходження				Вибуття				Залишок на кінець місяця		
	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	N, од.	Цод, грн	сума, грн
Запаси Д				12.01	10	30	300							
Усього за січень					10	30	300							
Запаси Д				04.02	15	33	495							
Запаси Д				21.02	10	32	320							
Усього за лютий					25	-	815							
Запаси Д								10.03	9					
Усього за березень				-	-	-	-		9					
Запаси Д								05.04	20					
Запаси Д				16.04	20	39	780							
Запаси Д								16.04	10					
Запаси Д				24.04	45	35	1575							
Запаси Д								30.04	15					
Усього за квітень					65	-	2355		45					

Таблиця 2.9 – Розрахунок за методом собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)

Вид запасів	Залишок на початок місяця			Надходження				Вибуття				Залишок на кінець місяця		
	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	дата	N, од.	Цод, грн	сума, грн	N, од.	Цод, грн	сума, грн
Партія 1				12.01	10	30	300							
Усього за січень					10	-	300							
Партія 1														
Партія 2				04.02	15	33	495							
Усього за лютий		-			15	-	495							
Партія 1														
Партія 2														
Усього за березень		-						10.03	9					
Партія 1														
Партія 2														
Партія 3				16.04	20	39	780							
Усього за квітень		-			20	-	780							
Партія 1														
Партія 2														
Партія 3														
Усього за травень		-						10.05	30					
Партія 3														
Партія 4				10.06	45	35	1575							
Усього за червень		-			45	-	1575	21.06	39					

Тестові завдання:**1. Одиницею бухгалтерського обліку основних засобів є:**

- А) сума нарахованої амортизації основного засобу;
- Б) сума витрат на утримання основного засобу;
- В) первісна вартість основних засобів;
- Г) об'єкт основних засобів.

2. Метод амортизації:

- А) затверджується наказом Міністерства фінансів України для кожного підприємства окремо;
- Б) затверджується податковими органами для кожного підприємства;
- В) обирається підприємством самостійно.

3. Індекс переоцінки визначається:

- А) діленням залишкової вартості об'єкта, який переоцінюється, на його справедливую вартість;
- Б) діленням первісної вартості об'єкта, що переоцінюється, на його залишкову вартість;
- В) діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість;
- Г) діленням суми зносу об'єкта основних засобів на його первісну вартість.

4. Нарахування амортизації основних засобів проводиться:

- А) один раз на півроку;
- Б) один раз на рік;
- В) щомісячно;
- Г) перед складанням фінансової звітності.

5. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання:

- А) амортизуються із застосуванням методу 50/50;
- Б) амортизуються із застосуванням одно з методів амортизації, визначених в НП(с)БО 7;
- В) амортизуються на 100% їх вартості в першому місяці використання;
- Г) не підлягають амортизації.

6. Безоплатно отримані нематеріальні активи зараховуються на баланс за:

- А) вартістю придбання;
- Б) залишковою вартістю;
- В) справедливою вартістю;
- Г) немає правильної відповіді.

7. Чиста вартість реалізації запасів – це

- А) очікувана ціна реалізації запасів в умовах звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізацію;
- Б) сума, за якою можна обміняти актив або погасити заборгованість в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами;
- В) витрати на придбання, на переробку та інші витрати, що виникли під час доставки запасів до їх теперішнього місця знаходження та приведення їх у теперішній стан;

Г) немає правильної відповіді.

8. Окремий субрахунок для обліку транспортно-заготівельних витрат відкривають, якщо:

А) є можливість точно визначити суми цих витрат, які можуть бути безпосередньо віднесені на вартість придбаних товарів;

Б) наявний великий асортимент товарно-матеріальних цінностей, що закупаються;

В) немає правильної відповіді.

9. Метод собівартості перших за часом надходження запасів:

А) передбачає, що оцінка кожної операції з вибуття запасів здійснюється діленням сумарної вартості таких запасів на дату операції на сумарну кількість запасів на дату операції;

Б) передбачає, що оцінювання полягає у застосуванні норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг), які встановлені підприємством з урахуванням нормальних рівнів використання запасів, праці, виробничих потужностей і діючих цін;

В) базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили до підприємства (відображені у бухгалтерському обліку).

10. Запаси визнаються активом, якщо (обрати найбільш повну відповідь):

А) вартість може бути достовірно визначена;

Б) існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена;

В) існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;

Г) немає правильної відповіді.

ТЕМА 3.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Питання для обговорення:

3.1. Нормативно-правове забезпечення обліку дебіторської заборгованості.

3.2. Нормативно-правове забезпечення обліку зобов'язань.

3.3. Нормативно-правове регулювання впливу змін валютних курсів.

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Дайте визначення дебіторської заборгованості згідно НП(с)БО 10.

2. Які види дебіторської заборгованості виділяють за термінами її погашення?

3. Хто є дебіторами згідно чинного законодавства?

4. Назвіть підстави визнання дебіторської заборгованості активом.

5. Чим відрізняється сумнівний борг від безнадійної дебіторської заборгованості?

6. Які методи можуть бути застосовані для визначення резерву сумнівних боргів?

7. Яким чином відображається в фінансовій звітності нарахування суми резерву сумнівних боргів?

8. Як відображається частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом 12 місяців з дати балансу?

9. Дайте визначення зобов'язанням згідно НП(с)БО 11.
10. На підставі чого зобов'язання визнається підприємством?
11. Які види зобов'язань виділяють з метою бухгалтерського обліку?
12. Що є поточними зобов'язаннями та що вони включають?
13. Що включають довгострокові зобов'язання та яким чином вони відображаються в балансі?
14. Охарактеризуйте сутність непередбачуваного зобов'язання.
15. Дайте визначення поняттю «забезпечення» та наведіть умови їх створення.
16. Яка мета та порядок створення забезпечення на виплату відпусток?
17. Що є обтяжливим контрактом згідно чинного законодавства?
18. Чим відрізняються монетарні та немонетарні статті балансу?
19. Яким чином в НП(с)БО 21 трактується поняття «іноземна валюта» та «операція в іноземній валюті»?
20. Наведіть порядок перерахування у валюту звітності суми авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, що надана іншим особам.
21. Яким чином здійснюється перерахування у валюту звітності суми авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті, що одержана від інших осіб?
22. У чому особливості визначення курсової різниці за монетарними і немонетарними статтями в іноземній валюті?

Тематика доповідей:

1. Нормативно-правове забезпечення обліку орендних операцій.
2. Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових інвестицій.
3. Нормативно-правове забезпечення ведення касових операцій у національній валюті в Україні.
4. Нормативно-правове забезпечення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Практичні завдання:

Завдання 3.1. *Визначити, яким чином в обліку і звітності відобразатиметься дебіторська заборгованість, та розрахувати розмір доходу від реалізації товарів.*

Підприємство А відвантажило підприємству Б товари на суму 540 000 грн (з ПДВ). Покупець товар отримав, але до дати балансу не розрахувався.

Варіант 1: згідно з договором купівлі-продажу підприємство Б сплачує заборгованість протягом трьох місяців з дати поставки товару.

Варіант 2: договором купівлі-продажу передбачено, що підприємство Б сплатить заборгованість через півтора року.

Завдання 3.2. *Підприємство А відвантажило товари підприємству Б на суму 72 000 грн, відобразивши дебіторську заборгованість і дохід на цю суму. Оплату не було отримано. Згодом підприємство А отримало інформацію про порушення судом справи про банкрутство підприємства Б.*

Підприємство А згідно з Наказом про облікову політику нараховує резерв сумнівних боргів, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів.

Визначити, на яку суму необхідно створити резерв сумнівних боргів, та як ця операція може бути відображена в обліку та фінансовій звітності.

Завдання 3.3. *Станом на 31 березня поточного року підприємство має дебіторську заборгованість в сумі 189 200 грн. (табл. 3.1, де заборгованість згруповано за періодами прострочення).*

Рівень сумнівності для дебіторської заборгованості зі строком прострочення платежу:

- від 1 до 30 днів становить 4%;
- від 31 до 60 днів – 10%;
- від 61 до 90 днів – 20%;
- від 91 і більше – 40%.

Необхідно розрахувати резерв сумнівних боргів шляхом групування дебіторської заборгованості за строками її непогашення.

Таблиця 3.1 - Розрахунок суми резерву сумнівних боргів (грн)

Покупець	Кількість прострочених днів оплати					Разом
	0	1-30	31-60	61-90	більше 90	
А	20 000					
Б		24 000				
В			60 000			
Інші	14 000	1 200		40 000	30 000	
Разом						
Коефіцієнт сумнівності	2%	4%	10%	20%	60%	-
Сума резерву сумнівних боргів						

Завдання 3.4. Визначити, яким чином в обліку та звітності відобразатиметься кредиторська заборгованість.

Підприємство А придбало у підприємства Б товари на суму 60 000 грн (з ПДВ). Договором купівлі-продажу оплату цих товарів передбачено протягом:

- Варіант 1: трьох місяців з дати отримання товарів.
- Варіант 2: півтора року з дати отримання товарів.

Завдання 3.5. Підприємство А станом на 01.09 мало кредиторську заборгованість перед підприємством Б на суму 200 000 грн. Підприємство А 15.09 отримало від постачальника запаси на суму 420 000 грн (з ПДВ). Підприємство А перерахувало 20.09 з поточного рахунку в банку постачальнику 520 000 грн.

Визначити вартість, за якою будуть оприбутковані запаси на підприємстві А, та суму його кредиторської заборгованості станом на 01.10.

Завдання 3.6. Підприємство для оплати своїх зобов'язань за імпортом договором купує 10 000 дол. США. Комерційний курс долара США до гривні на дату:

- подання заяви про купівлю валюти – 35,50 грн/\$;
 - придбання валюти – 35,0 грн/\$.
- Офіційний курс НБУ на дату:
- первісного визнання валюти (дату її зарахування на баланс) – 34,75 грн/\$;
 - балансу (на 31.03) – 34,85 грн/\$.

Комісія банку становить 0,2 % від вартості купівлі.

Необхідно визначити: суму, яку підприємство перерахувало банку для купівлі валюти; вартість, за якою валюта зарахована на баланс; розмір комісійної винагороди; курсові різниці (вказати – позитивна чи негативна); надлишок (нестачу) коштів, які попередньо перераховані банку для здійснення операції.

Завдання 3.7. Підприємство 27.02 отримало передоплату за товар на свій поточний рахунок в сумі 15 000 дол. США (курс НБУ – 37,75 грн/дол. США). Товар відвантажено 12.03 (курс НБУ – 37,62 грн/дол. США).

Необхідно визначити (в гривневому еквіваленті): суму передоплати, що надійшла від покупця, та розмір визнаного доходу від реалізації продукції

Завдання 3.8. Підприємство уклало зовнішньоекономічний контракт на поставку товарів на суму 20 000 дол. США. За умовами контракту оплата здійснюється частинами. Попередня оплата відбулася 20.01 у розмірі 8 000 дол. США, поставка товару – 25.01 на всю суму контракту, оплата залишку за товар – 30.01.

Ставка ввізного мита – 10%, ПДВ – 20%.

Курси НБУ за 1 дол. США: 20.01 – 35,50 грн; 25.01 – 35,78 грн; 30.01 – 35,89 грн.

Необхідно визначити (в гривневому еквіваленті): суму передоплати, що перерахована нерезиденту; розміри ввізного мита та ПДВ; вартість оприбуткованого товару; суму сплаченого залишку за товар та курсову різницю (вказати – позитивну чи негативну).

Тестові завдання:

1. Сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу:

- А) довгострокова дебіторська заборгованість;
- Б) кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги;
- В) поточна дебіторська заборгованість;
- Г) резерв сумнівних боргів.

2. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги списується:

- А) з активів на інші операційні доходи;
- Б) з активів на інші операційні витрати;
- В) з активів на фінансові витрати;
- Г) з активів на фінансові доходи.

3. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом 12 місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі:

- А) безнадійної дебіторської заборгованості;
- Б) поточної дебіторської заборгованості;
- В) поточної кредиторської заборгованості;
- Г) резерву сумнівних боргів.

4. Довгострокова дебіторська заборгованість відображається в балансі за її:

- А) залишковою вартістю;
- Б) первісною вартістю;
- В) справедливою вартістю;
- Г) теперішньою вартістю.

5. Зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу, - це:

- А) дебіторська заборгованість;
- Б) довгострокові зобов'язання;
- В) непередбачені зобов'язання;
- Г) поточні зобов'язання.

6. Забороняється створювати забезпечення:

- А) для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства;
- Б) на виконання гарантійних зобов'язань;
- В) на виплату відпусток;
- Г) на відшкодування витрат на реструктуризацію.

7. Згідно НП(с)БО 21 курсова різниця – це:

- А) встановлений Нацбанком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни;
- Б) різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах;
- В) різниця між оцінкою в українській валюті активів й пасивів, вартість яких виражена в іноземній валюті, й оцінкою в українській валюті цих активів і пасивів.

8. Операційні курсові різниці при розрахунках в іноземній валюті відображають у складі:

- А) інших доходів (витрат);
- Б) інших операційних доходів (витрат);
- В) інших фінансових доходів (витрат).

9. Немонетарна стаття – це:

- А) дебіторська заборгованість, яка підлягає погашенню шляхом отримання товарів (робіт, послуг);
- Б) іноземна валюта в касі та на валютному рахунку, дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті;
- В) фінансові інвестиції в іноземній валюті.

10. У разі здійснення авансових платежів в іноземній валюті постачальникові частинами та одержання частинами від постачальника немонетарних активів (робіт, послуг) вартість одержаних активів (робіт, послуг) визнається:

- А) виходячи з валютного курсу станом на початок дня, коли надійшов останній платіж;
- Б) враховуючи валютний курс станом на кінець дня, коли надійшов перший платіж;
- В) за валютним курсом на дату укладання контракту на постачання немонетарних активів (робіт, послуг);
- Г) за сумою авансових платежів із застосуванням валютних курсів, виходячи з послідовності здійснення авансових платежів.

ТЕМА 4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ

Питання для обговорення:

- 4.1. Нормативно-правове забезпечення обліку доходів.
- 4.2. Нормативно-правове забезпечення обліку витрат.

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Дайте визначення категорії «доходи» згідно НП(с)БО 15.
2. Визначте умови, за яких визнається дохід.
3. Які надходження від інших осіб не визнаються доходами?
4. Як класифікуються визнані доходи в бухгалтерському обліку?
5. Наявність яких умов є підставою для визнання доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, інших активів)?
6. Визначити операції, коли дохід не визнається?
7. Яким чином визнається дохід, пов'язаний з наданням послуг?
8. Визначте умови, наявність яких дає можливість достовірно оцінити результат операції з надання послуг.
9. Назвіть порядок оцінки ступеня завершеності операції з надання послуг.
10. Які умови визнання чи невизнання доходом цільового фінансування?
11. Назвіть особливості визнання доходу у вигляді процентів, роялті, дивідендів.
12. Яким чином відбувається оцінка доходу при безоплатному отриманні активів, у разі відстрочення платежу та при бартерних контрактах?
13. Дайте визначення категорії «витрати» згідно НП(с)БО 16.
14. Коли відображаються в бухгалтерському обліку витрати?
15. Які витрати не визнаються і не включаються до звіту про фінансові результати?
16. Які витрати включаються у собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)?
17. Охарактеризуйте основні складові виробничої собівартості.
18. Які витрати відносяться до загальновиробничих витрат?
19. Визначте змінні та постійні загальновиробничі витрати.
20. Наведіть склад витрат операційної діяльності, які не включаються до виробничої собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).
21. За яким економічними елементами групуються витрати операційної діяльності?
22. Які витрати входять до складу фінансової та інвестиційної діяльності?

Тематика доповідей:

1. Особливості застосування Міжнародного стандарту фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами».
2. Система бухгалтерських рахунків для обліку доходів та їх характеристика.
3. Система бухгалтерських рахунків для обліку витрат та їх характеристика.

Практичні завдання:

- Завдання 4.1.** *Визначити розмір валового прибутку підприємства, якщо одержано:*
- чистий дохід від реалізації продукції, товарів – 420 000 грн, собівартість яких 275 000 грн;
 - чистий дохід від реалізації робіт, послуг – 280 000 грн, собівартість яких 195 000 грн.

Завдання 4.2. Підприємство реалізувало продукцію покупцю на суму 360 000 грн з ПДВ. Собівартість реалізованої продукції становить 180 000 грн.
Визначте фінансовий результат до оподаткування.

Завдання 4.3. Визначити розмір валового прибутку, якщо за звітний період на підприємстві відбулися такі господарські операції:

- реалізовано продукцію на суму 240 000 грн (з ПДВ), собівартість якої 130 000 грн;
- реалізовано товари на суму 180 000 грн (з ПДВ), собівартість яких 85 000 грн.

Завдання 4.4. Підприємство нарахувало дохід від реалізації товарів на суму 420 000 грн з ПДВ. Витрати на збут товарів – 10 000 грн. Зі складу відвантажено товари за собівартістю на суму 260 000 грн.

Визначити фінансовий результат до оподаткування.

Завдання 4.5. Підприємство нарахувало дохід від реалізації товарів на суму 480 000 грн з ПДВ. Витрати на збут товарів – 15 000 грн. Інші витрати операційної діяльності становлять 10 000 грн. Зі складу відвантажено товари за собівартістю на суму 310 000 грн. Визначити фінансовий результат до оподаткування.

Завдання 4.6. Визначити чистий фінансовий результат, якщо прибуток від операційної діяльності становить 120 000 грн, фінансові витрати – 52 000 грн, дохід від участі в капіталі – 14 000 грн, інші фінансові доходи – 36 000 грн. Податок на прибуток – 18%.

Завдання 4.7. За III квартал поточного року підприємством відображено в обліку такі обороти за дебетом рахунків витрат:

- від іншої операційної діяльності - 95 000 грн;
- на відсотки за кредит – 35 000 грн;
- на збут готової продукції – 25000 грн;
- на управління і обслуговування виробництва – 80000 грн;
- на фінансові інвестиції за методом участі в капіталі – 200000 грн;
- на виробництво реалізованої готової продукції – 240000 грн.

Визначити витрати, які враховуватимуться при визначенні фінансового результату від операційної діяльності.

Завдання 4.8. За попередні 9 місяців звітного року підприємство отримало від операційної діяльності збитків у сумі 145 000 грн.

За четвертий квартал звітного року було отримано дохід:

- від реалізації товарів – 885 000 грн;
- від надання в операційну оренду складського приміщення – 255 000 грн;
- від фінансових інвестицій в дочірнє підприємство – 120 000 грн;
- від продажу необоротних активів – 750 000 грн.

Витрати за цей період становили:

- собівартість реалізованих товарів – 660 000 грн;
- на утримання приміщення складу – 125 000 грн;
- собівартість реалізованих необоротних активів – 490 000 грн.

Визначити суми доходів, витрат і фінансового результату підприємства за рік.

Завдання 4.9. На основі інформації про доходи та витрати підприємства за звітний період, визначити фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування та чистий фінансовий результат.

Вихідні дані:

- адміністративні витрати – 52 500 грн;
- витрати на збут – 40 000 грн;
- втрати від знецінення запасів – 2 500 грн;
- втрати від операційної курсової різниці – 3 000 грн;
- дивіденди одержані – 105 000 грн;
- дохід від операційної курсової різниці – 4 000 грн;
- дохід від операційної оренди активів – 60 000 грн (з ПДВ);
- дохід від реалізації товарів – 822 000 грн (з ПДВ);
- дохід від участі в капіталі – 25 000 грн;
- інші витрати звичайної діяльності – 17 500 грн;
- собівартість реалізованих товарів – 560 000 грн.

Тестові завдання:**1. Згідно чинного законодавства дохід визнається:**

- А) в сумі надходжень, які належать іншим особам;
- Б) з урахуванням податку на додану вартість та акцизного податку;
- В) на суму попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг);
- Г) під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу, за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

2. Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається:

- А) виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу;
- Б) навіть за умови неможливості його достовірно оцінити;
- В) тільки якщо отримувач послуги повністю розрахувався за неї;
- Г) тільки якщо послуги надані в повному обсязі та на якісно високому рівні.

3. Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на величину сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості:

- А) коригується;
- Б) коригується лише в частині простроченої заборгованості;
- В) не коригується;
- Г) немає правильної відповіді.

4. Не визнаються доходами такі надходження від інших осіб:

- А) сума надходжень від надання в оренду основних засобів;
- Б) сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента;
- В) сума надходжень від реалізації запасів;
- Г) сума надходжень у вигляді роялті.

5. При визначенні фінансового результату від операційної діяльності доходи зменшуються на:

- А) витрати на проценти за запозиченнями;
- Б) втрати від безоплатної передачі необоротних активів;
- В) собівартість реалізованих фінансових інвестицій;
- Г) собівартість реалізованої продукції.

6. На підприємстві виплачена заробітна плата працівникам бухгалтерії. Ці витрати відносяться до:

- А) адміністративних витрат;
- Б) інших витрат операційної діяльності;
- В) собівартості реалізованої продукції;
- Г) фінансових витрат.

7. Не визнаються витратами звітного періоду:

- А) винагорода за юридичні послуги;
- Б) відсотки за користування кредитами;
- В) гарантійне обслуговування;
- Г) погашення одержаних позик.

8. Дохід від реалізації продукції – 150 000 грн (з ПДВ), акцизний податок – 10 000 грн, собівартість реалізованої продукції – 90 000 грн. Чистий дохід від реалізації продукції складає:

- А) 25 000 грн;
- Б) 35 000 грн;
- В) 60 000 грн;
- Г) 115 000 грн.

9. В бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходи відображаються за принципом:

- А) нарахування;
- Б) періодичності;
- В) повного висвітлення;
- Г) послідовності.

10. До елементів матеріальних витрат не відносяться:

- А) готова продукція, яка використовується у виробничому процесі;
- Б) запасні частини, які використовуються під час ремонту верстата;
- В) плата за послуги з доставки газу;
- Г) товари, які використовуються для потреб операційної діяльності.

ТЕМА 5.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ, ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ АКТИВІВ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Питання для обговорення:

- 5.1. Нормативне регулювання документального забезпечення записів у бухгалтерському обліку.
- 5.2. Нормативне забезпечення проведення інвентаризації активів і зобов'язань.
- 5.3. Нормативно-правове регулювання складання та подання фінансової звітності

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Хто несе відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних?
2. Які обов'язкові реквізити первинних документів?
3. Яка мета проведення інвентаризації активів і зобов'язань.
4. Що підлягає суцільній інвентаризації?
5. Коли проведення інвентаризації є обов'язковою?
6. Які терміни проведення інвентаризації?

7. У чому особливості створення інвентаризаційної комісії?
8. У якому випадку створюються робочі інвентаризаційні комісії?
9. Які процедури необхідно провести до початку перевірки фактичної наявності активів?
10. Які документи за результатами перевірки складає інвентаризаційна комісія?
11. Що таке «таксономія фінансової звітності»?
12. Який звітний період для складання фінансової звітності?
13. Які терміни оприлюднення фінансової звітності?
14. Яка мета складання фінансової звітності?
15. Назвіть якісні характеристики фінансової звітності.
16. Охарактеризуйте принципи, яких мають дотримуватися підприємства при складанні фінансової звітності.
17. Визначте склад фінансової звітності.

Тематика доповідей:

1. Порядок заповнення Балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства.
2. Порядок заповнення Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід).
3. Порядок заповнення Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал.
4. Особливості складання звіту про управління.
5. Організація інвентаризації окремих видів активів і зобов'язань підприємств.

Практичні завдання:

Завдання 5.1. *Необхідно розподілити елементи балансу: активи – на оборотні (НА) та оборотні (ОА); пасиву – на власний капітал (ВК) і зобов'язання (З):*

Таблиця 5.1 – Елементи активу та пасиву балансу підприємства

<i>Елемент активу та пасиву</i>	<i>Вид</i>	<i>Елемент активу та пасиву</i>	<i>Вид</i>
<i>товари</i>		<i>незавершене виробництво</i>	
<i>поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці</i>		<i>дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами</i>	
<i>основні засоби</i>		<i>довгострокові кредити банків</i>	
<i>векселі видані</i>		<i>довгострокові фінансові інвестиції</i>	
<i>резервний капітал</i>		<i>нерозподілений прибуток</i>	
<i>нематеріальні активи</i>		<i>поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги</i>	
<i>векселі одержані</i>			
<i>готівка</i>			

Завдання 5.2. *На основі наведених залишків на синтетичних рахунках скласти баланс підприємства.*

Вихідні дані (тис. грн):

Завдання А: зареєстрований капітал – 15 250; основні засоби (первісна вартість) – 18 900; заборгованість перед працівниками – 700; поточні фінансові інвестиції – 11 000; розрахунки з постачальниками та підрядниками – 3 050; знос основних засобів – 1 200; довгострокові фінансові інвестиції – 1 300; довгострокові позики – 8 950; незавершене виробництво – 450; готова продукція – 2 800; нерозподілений прибуток – 5 800; рахунки в банках – 500.

Таблиця 5.2 – Баланс

<i>Актив</i>	<i>Сума, тис. грн</i>	<i>Пасив</i>	<i>Сума, тис. грн</i>
I. Необоротні активи		I. Власний капітал	
		<i>Усього за розділом I</i>	
<i>Усього за розділом I</i>		II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	
II. Оборотні активи			
		<i>Усього за розділом II</i>	
		III. Поточні зобов'язання і забезпечення	
<i>Усього за розділом II</i>		<i>Усього за розділом III</i>	
Баланс		Баланс	

Завдання Б: інші необоротні матеріальні активи – 15 400; зареєстрований (пайовий) капітал – 25 000; довгострокові біологічні активи – 21 000; резервний капітал – 11 800; виробничі запаси – 5 800; заборгованість покупців і замовників – 3 940; готівка – 1 840; заборгованість за податками і платежами – 210; розрахунки за виплатами працівникам – 1 320; розрахунки з різними дебіторами – 2 050; короткострокові позики – 13 000; вилучений капітал – 1 300.

Таблиця 5.3 – Баланс

<i>Актив</i>	<i>Сума, тис. грн</i>	<i>Пасив</i>	<i>Сума, тис. грн</i>
I. Необоротні активи		I. Власний капітал	
		<i>Усього за розділом I</i>	
<i>Усього за розділом I</i>		II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	
II. Оборотні активи			
		<i>Усього за розділом II</i>	
		III. Поточні зобов'язання і забезпечення	
<i>Усього за розділом II</i>		<i>Усього за розділом III</i>	
Баланс		Баланс	

Тестові завдання:

1. Відповідальність за несвоєчасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несе:

- А) особа, яка склала та підписала ці документи;
- Б) тільки власник підприємства;
- В) директор підприємства;
- Г) нормами чинного законодавства не передбачена така відповідальність

2. Під час якої процедури перевіряються і документально підтверджуються наявність, стан, відповідність критеріям визнання та оцінка активів і зобов'язань:

- А) аналіз;
- Б) документування;
- В) інвентаризація;
- Г) облік.

3. Інвентаризація земельних ділянок, будівель, споруд та інших нерухомих об'єктів може проводитись:

- А) один раз на півроку;
- Б) один раз на п'ять років;
- В) один раз на рік;
- Г) один раз на три роки.

4. До інвентаризаційної опису кількісні характеристики перевіреного об'єкту вносяться:

- А) за даними інвентарних карток;
- Б) за даними перерахунку, переважування, обмірювання;
- В) зі слів матеріально відповідальної особи.

5. Звіряльні відомості активів і зобов'язань складаються:

- А) інвентаризаційною комісією;
- Б) бухгалтерською службою;
- В) матеріально відповідальною особою.

6. Згідно чинного законодавства, фінансова звітність – це:

- А) звітність, яку складають суб'єкти господарювання для подання статистичним органами;
- Б) звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства;
- В) документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення;
- Г) сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

7. Фінансова звітність підприємств:

- А) становить комерційну таємницю, є конфіденційною інформацією та належить до інформації з обмеженим доступом;
- Б) не становить комерційної таємниці, не є конфіденційною інформацією та не належить до інформації з обмеженим доступом.

8. Економічно однорідні групи, в які об'єднані у бухгалтерському балансі всі господарські засоби підприємства та джерела їх формування, називаються:

- А) розділами балансу;
- Б) активом балансу;
- В) статтями балансу;
- Г) пасивом балансу;
- Д) немає правильної відповіді.

9. Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал, - це:

- А) баланс;
- Б) звіт про фінансові результати;
- В) звіт про рух грошових коштів;
- Г) звіт про власний капітал;
- Д) примітки до річної фінансової звітності.

10. Надходження і вибуття грошових коштів показує:

- А) баланс;
- Б) звіт про фінансові результати;
- В) звіт про рух грошових коштів;
- Г) звіт про власний капітал;
- Д) немає правильної відповіді.

ТЕМА 6.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ МИТНОЇ СПРАВИ

Питання для обговорення:

- 5.1. Склад податкового законодавства.
- 5.2. Загальні положення Податкового кодексу України.
- 5.3. Нормативно правове забезпечення митно-тарифного регулювання.

Завдання для самоперевірки та контролю знань:

1. Які питання регулює Податковий кодекс України?
2. Назвіть елементи податкового законодавства.
3. На яких принципах ґрунтується оподаткування в Україні?
4. Як трактуються поняття «податок» і «збір» згідно податкового законодавства?
5. Дайте визначення податкової системи України.
6. Назвіть обов'язкові елементи податку.
7. Хто є податковим агентом і представником платника податків?
8. Перерахуйте склад загальнодержавних і місцевих податків і зборів.
9. Надайте визначення платника податку, вкажіть його зобов'язання та права.
10. Назвіть контролюючі органи та органи стягнення в сфері оподаткування.
11. Визначте сутність об'єкту та бази оподаткування.
12. Що є ставкою податку та які її види?
13. Дайте визначення поняття «податкова пільга» та шляхи її надання.

14. Який може бути податковий період?
15. Що таке «електронний кабінет», які принципи його функціонування та у чому полягають його функції?
16. Охарактеризуйте систему митного законодавства в Україні.
17. У чому полягає сутність митної справи та принципи її здійснення?
18. Які види митних режимів запроваджуються з метою застосування законодавства України з питань митної справи?
19. Які податки і збори входять до митних платежів?

Тематика доповідей:

1. Нормативно-правове забезпечення оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
2. Нормативно-правове забезпечення справляння місцевих податків і зборів (у тому числі розглянути ставки податків і зборів на поточний рік на прикладі м. Чернігова або іншої територіальної громади Чернігівської області).
3. Нормативно-правове забезпечення справляння екологічного податку.
4. Нормативно-правове забезпечення стягнення окремих видів рентної плати.

Теоретичне завдання:

Завдання 6.1. Визначити об'єкт та (або) базу оподаткування для окремих податків і зборів:

- податку на прибуток підприємств;
- податку на доходи фізичних осіб;
- екологічний податок;
- земельний податок;
- туристичний збір.

Практичні завдання:

Завдання 6.1. У звітному місяці підприємством придбано товару А на суму 180 000 грн (з ПДВ) та реалізовано його на 270 000 грн (з ПДВ). Визначити розмір податкового кредиту та податкового зобов'язання, а також суму ПДВ, яка має бути сплачена в бюджет.

Завдання 6.2. Працівнику нарахована заробітна плата в сумі 10 000 грн. Визначити розміри утримань із заробітної плати та нарахувань на ФОП, а також суму заробітної плати, яка буде перерахована працівнику на платіжну картку та суму податкових платежів, які підприємство перерахує до бюджету.

Завдання 6.3. Визначити розмір податкової знижки на навчання, якщо річний зарібок батька, який сплачував за навчання, становив 72 000 грн, а річна вартість навчання – 32 000 грн.

Завдання 6.4. Підприємство імпортує в Україну овочі за такою вартістю:

- часник – 10 000 дол. США;
- цибуля-порей – 15 000 дол. США;
- перець солодкий – 25 000 дол. США;
- гриби роду *Agaricus* (шампінйони) – 12 000 дол. США;
- фенхель – 8 000 дол. США;
- фініки свіжі – 5 000 дол. США.

Визначити коди товарів згідно Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), ставки мита для кожного найменування та розмір митних платежів. Курс НБУ – на дату виконання завдання.

Тестові завдання:

1. Сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, - це:

- А) база оподаткування;
- Б) об'єкт оподаткування;
- В) податкове зобов'язання;
- Г) податковий кредит.

2. Особа, на яку ПКУ покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків, є:

- А) органом стягнення;
- Б) податковим агентом;
- В) податковим органом;
- Г) представником платника податків.

3. Ставки місцевих податків і зборів:

- А) визначаються Постановою Кабінету Міністрів України;
- Б) визначені у відповідних статтях Податкового кодексу України;
- В) встановлюються рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад;
- Г) встановлюються окремим Законом України.

4. Ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування, називається:

- А) абсолютною (специфічною);
- Б) базовою (основною);
- В) відносною (адвалорною);
- Г) граничною.

5. Податкові пільги, не використані платником податків:

- А) за бажанням платника можуть бути зараховані в рахунок майбутніх платежів з податків і зборів;
- Б) за заявою платника можуть бути перенесені на інші податкові періоди;
- В) можуть бути компенсовані йому у грошовій формі шляхом перерахування на рахунок в банку;
- Г) не можуть бути перенесені на інші податкові періоди, зараховані в рахунок майбутніх платежів з податків та зборів або відшкодовані з бюджету.

6. Економічність оподаткування означає:

- А) встановлення податків і зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- Б) недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації;

В) установлення податків і зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;

Г) установлення податків і зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.

7. Податковим періодом може бути:

А) календарний квартал;

Б) календарний місяць;

В) календарний рік;

Г) усі відповіді правильні.

8. Сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом, - це:

А) податкова політика держави;

Б) адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску;

В) податковий механізм.

9. Який орган згідно чинного законодавства має право змінювати ставки вивізного мита?

А) Кабінет Міністрів України;

Б) Верховна Рада України;

В) Міністерство фінансів України;

Г) Держана митна служба України.

10. Згідно норм митного законодавства, до особливих видів мита відносяться:

А) ввізне, вивізне, сезонне;

Б) імпортне, експортне;

В) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпортний збір.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 року №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Додаток до Закону України «Про Митний тариф України» від 4 черв. 2020 року №674-IX. URL: <http://surl.li/cluts>
3. Законодавство України з питань митної справи. *Державна прикордонна служба України*: веб-сайт. URL: <http://surl.li/chefz>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 року №291. URL: <http://surl.li/atjdv>
5. Кодекс законів про працю : Закон України від 10 груд. 1971 року №322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів: затв. наказом М-ва фінансів України від 29 груд. 2006 року №1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06#Text>
7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів : затв. наказом М-ва фінансів України від 10 січ. 2007 року № 2. URL: <http://surl.li/cguuo>
8. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: затв. наказом М-ва фінансів України від 16 листоп. 2009 року №1327. URL: <http://surl.li/cguuu>
9. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 верес. 2003 року № 561. URL: <http://surl.li/cguuv>
10. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку фінансових витрат: затв. Наказом М-ва фінансів України від 01 лист. 2010 року №1300. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1300201-10#Text>
11. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: затв. наказом М-ва аграрної політики України від 18 трав. 2001 року №132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>
12. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 груд. 2018 року № 982. URL: <http://surl.li/cguuw>
13. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 29 груд. 2000 року №356. URL: <http://surl.li/cguum>
14. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: затв. наказом М-ва фінансів України від 15 черв. 2011 року №720. URL: <http://surl.li/avvbs>
15. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом М-ва фінансів України від 28 берез. 2013 року №433. URL: <http://surl.li/cguuj>
16. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. наказом М-ва фінансів України від 27 черв. 2013 року №635. URL: <http://surl.li/cguug>
17. Митний кодекс України : Закон України від 13 берез. 2012 року № 4495-VI. URL: <http://surl.li/vwscq>
18. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: <http://surl.li/sjaz>
19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: <http://surl.li/cgzqj>

20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19). Виплати працівникам: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: <http://surl.li/hugg>
21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: <http://surl.li/chefl>
22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38). Нематеріальні активи: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050#top
23. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 (МСБО 41). Сільське господарство: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027#top
24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів: затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#top
25. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 (МСФЗ 15). Дохід від договорів з клієнтами: затв. Радою з МСБО від 01 січ. 2018 року (IASB). URL: <http://surl.li/chegl>
26. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП): затв. Радою з МСБО (IASB) від 01 січ. 2013 року (в редакції 2015 року). URL: <http://surl.li/chefi>
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 року №73. URL: <http://surl.li/slib>
28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом М-ва фінансів України від 08 жовт. 1999 року № 237. URL: <http://surl.li/cguuz>
29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: затв. наказом М-ва фінансів України від 31 січ. 2000 року №20. URL: <http://surl.li/cguva>
30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції»: затв. наказом М-ва фінансів України від 26 квіт. 2000 року №91. URL: <http://surl.li/cgzte>
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 2001 року №559. URL: <http://surl.li/cgzrc>
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: затв. наказом М-ва фінансів України від 28 лип. 2000 року №181. URL: <http://surl.li/cgzrb>
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затв. наказом М-ва фінансів України від 29 листоп. 1999 року №290. URL: <http://surl.li/qzgh>
34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом М-ва фінансів України від 31 груд. 1999 року №318. URL: <http://surl.li/avvkm>
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: затв. наказом М-ва фінансів України від 28 груд. 2000 року №353. URL: <http://surl.li/cgzqx>
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: затв. наказом М-ва фінансів України від 2 черв. 2013 року № 628. URL: <http://surl.li/cgzqw>

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : затв. наказом М-ва фінансів України від 10 серп. 2000 року №193. URL: <http://surl.li/cjfsy>
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 лют. 2002 року №147. URL: <http://surl.li/cgzqq>
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : затв. наказом М-ва фінансів України від 25 лют. 2000 року №39 в редакції Наказу від 24 січ. 2011 року №25. URL: <http://surl.li/cgzqt>
40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 жовт. 2003 року №601. URL: <http://surl.li/cgvag>
41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» : затв. наказом М-ва фінансів України від 07 листоп. 2003 року №617 в редакції Наказу від 03 жовт. 2007 року №1100. URL: <http://surl.li/cgva0>
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : затв. наказом М-ва фінансів України від 24 груд. 2004 року №817. URL: <http://surl.li/cgvak>
43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» : затв. наказом М-ва фінансів України від 19 трав. 2005 року №412. URL: <http://surl.li/cgvaj>
44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 листоп. 2005 року №790. URL: <http://surl.li/cgvag>
45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : затв. наказом М-ва фінансів України від 28 трав. 1999 року №137. URL: <http://surl.li/cguzt>
46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом М-ва фінансів України від 27 квіт. 2000 року № 92. URL: <http://surl.li/cguzv>
47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 жовт. 1999 року №242. URL: <http://surl.li/cgzqg>
48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовт. 1999 року №246. URL: <http://surl.li/cguzx>
49. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30 листоп. 1999 року №291 у редакції Наказу від 09 груд. 2011 року №1591. URL: <http://surl.li/atjec>
50. Податковий кодекс України : Закон України від 02 груд. 2010 року №2755-VI. URL: <http://surl.li/ocys>
51. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 25 трав. 1995 року №88. URL: <http://surl.li/siid>
52. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом М-ва фінансів України від 02 верес. 2014 року № 879. URL: <http://surl.li/axagv>
53. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07 груд. 2000 року №2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
54. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 року №996-XIV. URL: <http://surl.li/wpzc>

55. Про відпустки: Закон України від 15 лис. 1996 року №504/96-ВР. URL: <http://surl.li/fhfe>
56. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці: Наказ Держстату України від 05 груд. 2008 року №489. URL: <http://surl.li/hugr>
57. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08 лип. 2010 року № 2464-VI. URL: <http://surl.li/awwaz>
58. Про Митний тариф України: Закон України від 04 черв. 2020 року № 674-IX. URL: <http://surl.li/clusq>
59. Про оплату праці: Закон України від 24 берез 1995 року №108/95-ВР. URL: <http://surl.li/hufq>
60. Про платіжні послуги: Закон України від 30 черв. 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
61. Про Примітки до річної фінансової звітності : затв. наказом М-ва фінансів України від 29 листоп. 2000 року №302. URL: <http://surl.li/cjari>
62. Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств: затв. наказом М-ва фінансів України 19 квіт. 2001 року №186. URL: <http://surl.li/cgvaа>
63. The International Financial Reporting Standards. The IFRS Foundation: web-site. URL: <http://surl.li/arqxp>

ЗМІСТ

ВСТУП		3
Тема 1.	ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЇ, ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	4
Тема 2.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ І НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ	7
Тема 3.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	14
Тема 4.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ	19
Тема 5.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ, ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ АКТИВІВ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	22
Тема 6.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ МИТНОЇ СПРАВИ	26
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ		30